

Inici de l'acte en record a l'ahir als brigadistes internacionals al 'Bosc de la Memòria' de la Fatarella. FOTO: ASSOCIACIÓ LO RIU.

El context La memòria dels brigadistes internacionals

Es calcula que més de 35.000 homes i dones de 53 països diferents agrupats en les brigades internacionals van venir a Espanya a lluitar contra el feixisme. Aquestes unitats militars van ser utilitzades per l'exèrcit de la República com a forces de xoc, intervenint en les batalles més dures de la guerra, com la del Jarama, la del Front d'Aragó i la de l'Ebre. En moriren uns 9.000.

Molts d'aquests brigadistes internacionals que van tornar als seus països van lluitar després contra els nazis durant la Segona Guerra Mundial. Alguns altres van acabar en diferents camps de concentració. Després de la Segona Guerra Mundial els seus familiars van crear als seus països associacions i entitats que honoren la seua memòria.

Memòria històrica

«El pare abans de morir ens va dir: aneu a Espanya i toqueu aquella terra per mi»

El Bosc de la Memòria de la Fatarella arriba al centenar de plaques en honor als brigadistes internacionals que van lluitar per la República. Per primer cop s'afegeixen dues dones

MARINA PALLÁS CATURLA
LA FATARELLA

El Bosc de la Memòria de la Fatarella no deixa de créixer i arriba ara al centenar de plaques en record als brigadistes internacionals que van lluitar contra el feixisme a la Guerra Civil espanyola. Ahir es va portar a terme un dels actes més emotius, amb el descobriment de plaques amb els seus familiars, que venien d'Alemanya, Holanda i Anglaterra.

Ja fa més de 15 anys es van desplaçar a la Fatarella un grup d'alemanys, en representació de les associacions de brigadistes internacionals que hi ha a Europa, i a un bosc de la Fatarella «al Bosc de la Memòria» van enganxar-hi unes plaques, amb els noms d'aquests herois internacionals.

El 2018 les associacions Lo Riu i l'associació alemanya KFSR 1936-1939 van signar un conveni de col·laboració, i van organitzar la primera trobada d'associacions de brigadistes, col·locant més plaques commemoratives i inaugurant el monument a les brigades internacionals. Aquestes dos associacions són també les que des de el 2018 tenen cura i realitzen el manteniment del Bosc de la Memòria i les que han organitzat aquest cap de setmana actes en record.

Enguany també s'han instal·lat dos plaques a dos dones brigadistes. «Volem recordar que també hi havia dones brigadistes, que feien serveis auxiliars com traductores, secretàries o infermeres, i no són recordades», explica al *Diari* el president de Lo Riu,

Filles de brigadistes internacionals descobrint noves plaques a l'ahir a la Fatarella. FOTO: ASSOCIACIÓ LO RIU

Alex Sambró. «Esperem cada any seguir augmentant els noms dels brigadistes».

Una d'aquestes dones és la Rose Coutelle (1907-2004), metgessa i comunista polaca. Va ser membre de les brigades internacionals des de 1937, treballant a diferents hospitals com Albacete, Múrcia o Mataró. La seua filla explicava ahir que «és temps ara de recordar el paper de les dones. I el paper de les dones era bastant especial perquè sense el seu compromís i servei no hagués sigut possible que els combatents haguessen lluitat amb èxit. El seu paper no ha sigut recordat prou i per això ens fa il·lusió aquest acte».

Un altre cas és el de la britànica Elaine Spybey, filla del brigadista Herbert Hodgson: «Agraeixo que ens hagin pogut donar avui aquesta oportunitat, en record al meu pare que va lluitar i va ser ferit a la Batalla de l'Ebre i en homenatge a tots els brigadistes internacionals de la República espanyola. Ell mai va tenir l'oportunitat de poder retornar a un país, Espanya, que va estimar. Però abans de morir, el 1980, ens va dir: aneu a Espanya i toqueu la terra amb aquells germans per mi. Així que per això estic aquí avui. Moltes gràcies», valorava tocar la terra.

Ahir també es va descobrir un faristol en memòria de Jordi Banqué, un dels impulsors d'aquest bosc i que ara portarà el seu nom. Avui hi ha prevista una visita guiada a les fortificacions del final de la batalla de l'Ebre i una ofrena al monument a la XV brigada.